

July 1982

ครุศาสตร์ในอดีต : คุณหญิงขุนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา อดีตคณบดีผู้ก่อตั้งคณะ
ครุศาสตร์

ก่องแก้ว เจริญอักษร

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

เจริญอักษร, ก่องแก้ว (1982) "ครุศาสตร์ในอดีต : คุณหญิงขุนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา อดีตคณบดีผู้ก่อตั้งคณะครุศาสตร์," *Journal of Education Studies*: Vol. 11: Iss. 1, Article 3.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.11.1.3

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol11/iss1/3>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ครุศาสตร์ในอดีต

: คุณหญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา
อดีตคณบดีผู้ก่อตั้งคณะครุศาสตร์

ก่องแก้ว เจริญอักษร

งาน ก่อตั้ง คณะครุศาสตร์ เป็นเรื่องยาก แต่ทำให้ง่าย และทำให้สำเร็จได้โดยสุภาพสตรี ผู้ทรงเกียรติ คือ ศาสตราจารย์คุณหญิง พูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา วุฒิ อ.บ., ป.ม. (จุฬา) ปริญญาโททางจิตวิทยาการศึกษา (มิชิแกน) ประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการ บริหารการอุดมศึกษา (โคลัมเบีย) นอกจาก งานการบุกเบิกก่อตั้งคณะครุศาสตร์ ท่านยัง เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่ง ประเทศไทย ผู้ก่อตั้งสโมสร Zonta ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเกียรติยศสูงสุด ซึ่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยมอบให้คือปริญญาคุณภักดิ์กิตติม-

ศักดิ์ทางการศึกษา ทุกวันนี้ท่านก็ยังคงเป็นอาจารย์พิเศษของบัณฑิตวิทยาลัย และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิของสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และท่านยังมีบทบาทช่วยเหลืองานสังคมอื่น ๆ อีกไม่หยุดยั้ง

ศาสตราจารย์คุณหญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา สุภาพสตรีสูงวัย เป็นผู้มี บุคลิกลักษณะ สง่างาม อ่อนโยน เพียบพูนด้วยเมตตาธรรม แต่แฝงด้วยที่ท่าที่เข้มแข็ง เด็ดขาด

ถาม ก่อนที่อาจารย์คิดริเริ่มตั้งคณะครุศาสตร์ การฝึกหัดครูที่มีอยู่เดิม มีสภาพเป็นอย่างไรคะ

ตอบ ขณะที่ทำงานอยู่ ครุศาสตร์เป็นเพียงแผนกวิชา เดิมเรียกว่า **แผนกฝึกหัดครู** ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น**แผนกครุศาสตร์** อยู่ในคณะอักษรศาสตร์ มีอาจารย์ประจำแผนกอยู่เพียง ๒ คนเท่านั้น

ถาม ค่ะ แล้วอาจารย์มีแรงจูงใจอะไรคะ จึงคิดเรื่องการก่อตั้งเป็นคณะครุศาสตร์

ตอบ ฉันมีความเชื่อว่าคุณภาพของคนขึ้นอยู่กับการศึกษาและการฝึกอบรม ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในงานนี้ เมื่อ ๒๕ ปีมาแล้ว การฝึกหัดครูไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร ไม่ว่าจะด้านปริมาณหรือคุณภาพ ทั้ง ๆ ที่งานครุศาสตร์ได้จัดทำอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาเท่า ๆ กับอายุของสถาบันแห่งนี้ เห็นว่าผลิตผลของครุศาสตร์ควรจะต้องเป็นบัณฑิตที่มีความรอบรู้ **เด่นทางวิชาการ มีวัฒนธรรม และคุณธรรมสูง มีจิตใจเป็นครูอย่างแท้จริง** คิดเป็น **สามารถแก้ปัญหา รู้จักรับผิดชอบ เป็นผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของสังคม และเป็นตัวอย่างจูงใจให้ศิษย์เจริญรอยตามด้วยความเลื่อมใส**

ถาม อาจารย์มีวิธีดำเนินการอย่างไรบ้างคะ

ตอบ ประการแรก คือการสร้างครูที่จะมาเป็นครูของครูนั้น ฉันก็ดำเนินวิธีด้วยการเฟ้นหาคนที่เด่นในความสามารถและมีคุณสมบัติเหมาะสม ส่งไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทและเอกในทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน โดยทำสัญญากับมหาวิทยาลัยอินเดียนา ข้อ ๒. คือการขยายหลักสูตรเป็นระดับปริญญาตรีในชั้นต้น เพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่ปริญญาโทและเอกต่อไป หลักสูตรต้องจัดเป็นแผนใหม่ เช่นให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ทั่วไป แทนที่จะแคบอยู่กับวิชาเฉพาะ จึงได้ใส่วิชาทาง General Education ไว้ด้วย ซึ่งเป็นคณะแรกในมหาวิทยาลัยที่จัดเช่นนี้ นอกจากนั้นก็ให้มีวิชาใหม่ที่สนองความต้องการและความก้าวหน้าหลายวิชา เช่นการ

แนะนำการศึกษา หลักสูตรก็ให้มีทุกสาขาวิชาที่จำเป็นและมีทุกระดับ ตั้งแต่ ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา โดยตั้งต้นในสาขาที่ต้องการมาก่อน

ถาม ค่ะ ยังมีข้ออื่น ๆ อีกไหมคะ

ตอบ มีซิเธอ! มีข้อ ๓ ก็คือ การสร้างอาคารให้เหมาะกับหลักสูตร การสอน และ กิจกรรม เช่น ห้อง Lab ภาษาอังกฤษ ห้องโสตทัศนศึกษา และเตรียมสำหรับ เพิ่มปริมาณรับนิสิตให้มากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู ข้อ ๔ ก็คือ เน้น ความสำคัญของการค้นคว้าทดลอง เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยตั้งแผนก วิชาวิจัยการศึกษาขึ้นตั้งแต่เริ่มตั้งคณะ พร้อมกับตั้งโรงเรียนสาธิตขึ้นเป็น Lab และเป็นการแสดงตัวอย่าง เมื่อการดำเนินงานด้วยโครงการที่นำเรียนรู้ ก็ย่อม จะจูงใจให้มีผู้สนใจเข้ามาศึกษา และเป็นทางที่จะได้คนดี ๆ มากขึ้น

ถาม แต่ละข้อก็สำคัญมากด้วย ยังมีอีกไหมคะ

ตอบ ข้อสุดท้าย ก็คือ เมื่อคุณภาพและวุฒิของครูทั่วไปสูงขึ้น ในอนาคตเราก็หวังว่า อาชีพครูก็จะได้รับการยกย่องระดับเป็น Profession หรืออาชีพชั้นสูงเหมือนกับอาชีพ ชั้นสูงอื่น ๆ เช่นอาชีพแพทย์ เป็นต้น

ถาม เต็มวัน ๒๕ ปีผ่านมาแล้ว อาจารย์เห็นคณะครุศาสตร์เป็นไปตามที่คาดฝันไหมคะ

ตอบ เป็นไปในแนวที่ฉันคาดฝันไว้เป็นส่วนใหญ่ และยังพบว่า ขณะนี้คณะของเรา เป็นแหล่งวิทยาการให้สังคมส่วนรวมอย่างกว้างขวาง ยิ่งกว่านั้นยังมีสิ่งที่ก้าวไกล อีกหลายอย่าง ซึ่งต้องขอชมเชยความสามารถของคณาบดีคนต่อ ๆ มา และอาจารย์ เจ้าหน้าที่ ทุกท่านที่ปฏิบัติงานมาอย่างดี ตลอดจนความร่วมมือจากนิสิตทุกรุ่น อีกด้วย

ถาม นอกจากความก้าวหน้าที่เห็นนี้ อาจารย์อยากเห็นให้มีอะไรใหม่ ๆ อีกไหมคะ

ตอบ ที่อยากเห็นอีกอย่างหนึ่ง คืออยากเห็นคณะครุศาสตร์มีศูนย์ส่งเสริมการอ่าน ที่เรียก Reading Center การอ่านนั้นเป็นรากฐานของการเก็บเกี่ยวความรู้ นอกจากนั้น ศูนย์ส่งเสริมการอ่านยังทำหน้าที่บริการในด้านแก้ไขคนที่มีปัญหาในการ อ่านอีกด้วย

ถาม ขอเรียนถามข้อสุดท้ายนะคะ อาจารย์เป็นผู้อาวุโสสูงสุดเป็นที่เคารพนับถือของลูกศิษย์ที่เป็นอาจารย์ในครุศาสตร์ปัจจุบันนี้ อยากเรียนถามว่า อาจารย์มีอะไรที่จะฝากไว้เตือนใจพวกเราบ้างไหมคะ

ตอบ สิ่งที่จะฝากก็คือ “การทำงานซึ่งให้ความสำคัญอย่างน่าชื่นชมนั้น
ควรมาจากน้ำพักน้ำแรงของคนส่วนรวม ที่ร่วมกันทำยิ่งกว่าความสำเร็จเฉพาะตัว สิ่งนี้เป็นทั้งเครื่องผูกพันหมู่คณะ และยังเป็นพลังแห่งความก้าวหน้าในกิจการส่วนร่วมของสังคมอีกด้วย”